

Beslissing

van de VREG

met betrekking tot de oplegging van een administratieve geldboete, conform artikel 13.3.2 Energiedecreet, aan de opdrachthoudende verenging IVEKA wegens niet-naleving van artikel 4.1.8/2, 7° Energiedecreet evenals artikel 4.2.11, §5 van het Technisch Reglement voor de Distributie van Gas in het Vlaamse Gewest van 9 november 2021, samen gelezen met art. 3.2.18, 4°, c Energiebesluit.

Gelet op de artikelen 13.3.1 en 13.3.2 van het decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid (hierna: Energiedecreet);

Gelet op de ingebrekestelling van de opdrachthoudende vereniging IVEKA m.b.t. de niet-naleving van artikel 4.1.8/2, 7° Energiedecreet en artikel 4.2.11, §5 van het Technisch Reglement voor de Distributie van Gas in het Vlaamse Gewest van 9 november 2021¹ (hierna: TRDG), samen gelezen met art. 3.2.18, 4°, c Energiebesluit, door de VREG verzonden aan de opdrachthoudende vereniging IVEKA op 21 juni 2022;

Gelet op de hoorzitting met de werkmaatschappij Fluvius System Operator cv (hierna: Fluvius), die daarbij optrad in naam en voor rekening van de opdrachthoudende vereniging IVEKA, door de VREG georganiseerd op 24 juni 2022;

Overwegende dat deze beslissing tot oplegging van een administratieve geldboete aan de opdrachthoudende vereniging IVEKA past binnen het ter zake geldende regelgevende kader, zoals hiernavolgend gemotiveerd.

¹ Goedgekeurd door de VREG bij beslissing van 9 november 2021 (BESL-2021-99), raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/document/besl-2021-99 . Gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 8 december 2021 en in werking getreden op 18 december 2021. Tevens raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/technische-reglementen .

Analyse

In deze beslissing beoordeelt de VREG de oplegging van een administratieve geldboete aan de opdrachthoudende vereniging IVEKA, aardgasdistributienetbeheerder. In het vervolg van deze beslissing wordt telkens met de afkorting 'DNB' verwezen naar de voornoemde opdrachthoudende vereniging.

Hieronder geeft de VREG eerst de juridische context weer van deze beslissing, evenals de procedure die aan deze beslissing voorafging. Daarna volgen de motivering m.b.t. de administratieve geldboete en de modaliteiten ervan, evenals een verwijzing naar de openstaande beroepsmogelijkheid.

1. Juridische context – bepalingen m.b.t. de administratieve geldboete in het Energiedecreet

Artikel 13.3.1, §1 en §2, eerste lid Energiedecreet luidt als volgt:

§1. Tenzij dit decreet in een specifieke procedure voorziet, kan de VREG elke natuurlijke persoon of rechtspersoon schriftelijk in gebreke stellen bij niet-naleving van de bepalingen van titel IV, IV/1, V, VI hoofdstuk I tot en met IV van titel VII en artikel 13.1.2, van dit decreet en de bijbehorende uitvoeringsbesluiten, met inbegrip van de technische reglementen en het technisch reglement warmte- of koudenetten.

§2. De VREG kan de persoon die in gebreke werd gesteld overeenkomstig §1 en werd gehoord of daartoe naar behoren werd opgeroepen, een van de administratieve geldboetes, vermeld in artikel 13.3.2, 13.3.3, 13.3.4 of 13.3.6, opleggen. De VREG zorgt ervoor dat er in deze gevallen geen kennelijke wanverhouding bestaat tussen de feiten die aan de administratieve boete ten grondslag ligt en de administratieve boete die op grond van die feiten wordt opgelegd.

Artikel 13.3.2 Energiedecreet luidt daarop als volgt:

Tenzij dit decreet in een specifieke administratieve sanctie voorziet, kan de VREG een administratieve geldboete opleggen die per kalenderdag niet minder dan 250 euro mag bedragen, noch meer dan 250.000 euro mag bedragen, noch in totaal hoger zijn dan 5.000.000 euro of 3 % van de omzet die de betrokken overtreder heeft gerealiseerd op de Vlaamse energiemarkt tijdens het laatste afgelopen boekjaar, als dit laatste bedrag lager is.

Samengevat voorzien deze artikelen in het Energiedecreet er aldus in dat de VREG elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die de daarin aangehaalde bepalingen niet naleeft, in gebreke kan stellen en deze na een (oproeping voor een) hoorzitting een administratieve geldboete kan opleggen, voor zover het Energiedecreet niet in een specifieke administratieve sanctie voorziet.

Indien de VREG een administratieve geldboete oplegt, gebeurt dit volgens de regels in art. 13.3.1, §3 t.e.m. §8 Energiedecreet.

2. Voorafgaandelijke procedure

Artikel 4.1.8/2, 7° Energiedecreet bepaalt dat de distributienetbeheerder de nodige gegevens moet verstrekken aan de leverancier voor het vervullen van zijn taken.

Verder legt art. 4.2.13 §1/1 van het TRDG de standaard toegangspuntconfiguratie vast voor op afstand uitleesbare kleinverbruiksmeetinrichtingen, waarbij werd bepaald dat de doorstuurfrequentie voor facturatie standaard jaarlijks is. Artikel 4.2.13 §3 TRDG laat de mogelijkheid voor de aardgasdistributienetgebruiker om van deze standaardconfiguratie af te wijken voor zover de meetinrichting van de aardgasdistributienetgebruiker de gekozen toegangspuntconfiguratie ondersteunt en voor zover de gekozen toegangspuntconfiguratie door de aardgasdistributienetbeheerder aangeboden wordt. Art. 4.2.11, §5 van het TRDG bepaalt echter dat de aardgasdistributienetbeheerder minimaal de diensten aan de toegangshouder moet aanbieden die de toegangshouder in staat stelt zijn verplichtingen in of krachtens het Energiedecreet ten aanzien van een aardgasdistributienetgebruiker na te komen.

Artikel 3.2.18, 4°, c van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 houdende algemene bepalingen over het energiebeleid (hierna “Energiebesluit”) bepaalt dat elke leverancier facturering op maandbasis van het gemeten maandverbruik moet aanbieden bij eindafnemers met een digitale meter, wanneer het gaat om een leverancier die meer dan 200.000 afnamepunten in het Vlaamse Gewest belevt.² De bepaling geldt voor afnemers van elektriciteit en afnemers van aardgas.

Deze verplichting werd ingevoegd in het Energiebesluit naar aanleiding van een debat in het Vlaams Parlement over het faillissement van de Vlaamse Energieleverancier eind 2021. Het doel is om de klanten van leveranciers met een digitale meter de mogelijkheid te geven om op maandelijkse basis gefactureerd te worden i.p.v. te werken via voorschotten en een afrekenings-of slotfactuur. Deze formule biedt bescherming tegen de financiële gevolgen van een faillissement wat voorschotten betreft.

Naar aanleiding van de controle op de naleving van deze bepaling door de elektriciteits- en aardgasleveranciers, werd de VREG geïnformeerd dat leveranciers wel maandfacturatie voor elektriciteit kunnen aanbieden, maar niet voor aardgas, omdat de nodige diensten daartoe door de aardgasdistributienetbeheerders niet zouden worden aangeboden.

De VREG vroeg via mail op 10 juni 2022 of Fluvius System Operator cv (hierna “Fluvius”), handelend in naam en voor rekening van DNB, de nodige diensten aanbiedt opdat een toegangshouder zijn eindafnemers van aardgas met een digitale meter maandelijks kan factureren.

Op 16 juni 2022 bevestigde Fluvius via mail dat maandfacturatie voor gas voor jaargemeten klanten niet werd geïmplementeerd.

Nadat de VREG vaststelde dat de DNB niet de nodige gegevens/diensten aan de leveranciers verstrekt en bijgevolg artikel 4.1.8/2, 7° Energiedecreet en artikel 4.2.11, §5 van het TRD (samen gelezen met artikel 3.2.18, 4°, c Energiebesluit) niet naleeft, verzond de VREG op 21 juni 2022 een brief, die gold als ingebrekestelling overeenkomstig art. 13.3.1, §1 Energiedecreet, naar DNB. In deze brief werd DNB verzocht om de nodige aanpassingen te doen om wel conform hoger vermelde bepalingen te werken. Deze ingebrekestelling bevatte meteen een oproeping voor een hoorzitting, in de zin van art. 13.3.1, §2 Energiedecreet, op 24 juni 2022. DNB liet via Fluvius weten in te gaan op deze oproeping. De hoorzitting ging daadwerkelijk door op de vermelde datum (van 10u-11u), via Microsoft Teams. Fluvius trad op in naam en voor rekening van DNB.

² Deze bepaling werd ingevoegd door art. 2 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de sociale openbaredienstverplichtingen en REG-openbaredienstverplichtingen (BS. 29 maart 2022). Conform art. 66 van datzelfde besluit trad deze bepaling in werking op 1 april 2022.

De VREG stelde van de hoorzitting d.d. 24 juni 2022 een ontwerpverslag op, dat per e-mail naar Fluvius werd gestuurd. Na verwerking van de opmerkingen van Fluvius bij dit ontwerpverslag, stelde de VREG een definitief verslag op, dat op 1 juli 2022 per e-mail werd doorgestuurd naar Fluvius. Dit definitief verslag (incl. de daarbij gevoegde PowerPointpresentatie van Fluvius) wordt tevens als BIJLAGE 1 bij deze beslissing gevoegd.

3. Motivering administratieve geldboete – met vermelding niet-nageleefde bepalingen

Na de finalisering van het verslag van de hoorzitting, heeft de VREG het dossier opnieuw grondig geanalyseerd. In het bijzonder heeft de VREG opnieuw zijn eigen argumentatie in de ingebrekestelling d.d. 21 juni 2022 in overweging genomen, net zoals de argumenten die DNB bij monde van Fluvius uiteenzette tijdens de hoorzitting d.d. 24 juni 2022 (hierna kortweg aangeduid met 'hoorzitting'). Zoals reeds vermeld, werd deze argumentatie weergegeven in het definitief verslag van deze hoorzitting.

De VREG komt daarbij tot de conclusie dat de argumenten opgeworpen door Fluvius in naam en voor rekening van DNB, de argumentatie van de VREG in de ingebrekestellingen niet weerleggen.

De VREG stelt vast dat Fluvius tijdens de hoorzitting zelf aangaf dat de dienst maandelijkse facturatie voor eindafnemers van aardgas met een digitale meter op dit moment niet aan de toegangshouders aangeboden wordt.

Hieronder gaat VREG kort in op de middelen die Fluvius tijdens de hoorzitting aanhaalde.

3.1. Artikel 4.1.8/2, 7° Energiedecreet

Een eerste argument dat Fluvius tijdens de hoorzitting aanbracht, heeft betrekking op de artikelen die in de ingebrekestelling van de VREG werden aangehaald. Zo is Fluvius van mening dat artikel 4.1.8/2 Energiedecreet louter de activiteiten beschrijft die Fluvius in zijn rol als databeheerder uitvoert zonder dat dit artikel een oordeel of invulling geeft over de noodzaak van meetgegevens.

Artikel 4.1.8/2. Energiedecreet

De activiteiten inzake databeheer op het distributienet omvatten volgende taken:

7° het verstrekken van de nodige gegevens aan de producenten, de evenwichtsverantwoordelijken, de bevrachters, de tussenpersonen, de leveranciers, de beheerder van het plaatselijk vervoernet, de transmissienetbeheerder, de aanbieders van energiediensten, de ESCO's, de aggregatoren, de deelnemers aan flexibiliteit, de dienstverleners van flexibiliteit, de aanvragers van flexibiliteit, energiegemeenschappen van burgers of hernieuwbare-energiegemeenschappen, de afnemers en de VREG, voor het vervullen van hun taken of om de energiemarkt te faciliteren en dit op een evenwaardige manier;

Tijdens de hoorzitting geeft Fluvius aan dat de relevantie enkel zou ontstaan als deze bepaling samen met andere bepalingen wordt gelezen. Fluvius geeft aan dat er in casu geen twijfel is dat Fluvius deze taken wel degelijk mag uitvoeren en dat deze taak derhalve behoort tot een databeheeractiviteit.

De VREG is van oordeel dat deze bepaling inderdaad de databeheeractiviteiten van de distributienetbeheerder opsomt en dat één van die databeheeractiviteiten (artikel 4.1.8/2, 7° Energiedecreet) net het verstrekken van de nodige gegevens aan o.a. de leveranciers voor het vervullen van hun taken omvat.

De ingebrekestelling stelde de aardgasdistributienetbeheerders in gebreke voor de niet-naleving van art. 4.1.8/2, 7° Energiedecreet en art. 4.2.11, §5 TRDG van 9 november 2021 (samen gelezen met art. 3.2.18, 4°, c Energiebesluit). In die zin dient artikel 4.1.8/2, 7° Energiedecreet samen gelezen te worden met art. 3.2.18, 4°, c Energiebesluit.

Artikel 3.2.18. Energiebesluit

Elke leverancier:

4° biedt de afnemer flexibele betalingsmogelijkheden, waaronder wat huishoudelijke afnemers betreffen in ieder geval

c) facturering op maandbasis van het gemeten maandverbruik bij eindafnemers met een digitale meter, wanneer het gaat om een leverancier die meer dan 200.000 afnamepunten in het Vlaamse Gewest belevt;

De leveranciers ontvangen op vandaag immers niet de nodige gegevens om hun taak inzake maandfacturatie voor eindafnemers van aardgas met een digitale meter te kunnen vervullen.

Dit argument kan bijgevolg niet worden weerhouden.

3.2. Artikel 4.2.11 §5 TRDG – gebrek aan overgangstermijn

Wat artikel 4.2.11 §5 TRDG betreft, erkent Fluvius tijdens de hoorzitting dat deze bepaling op vandaag niet wordt nageleefd omdat de dienst maandelijkse facturatie voor eindafnemers van aardgas met een digitale meter op dit moment niet aan de toegangshouders aangeboden wordt. Fluvius geeft aan dat dit niet doelbewust was, maar dat ze zich niet bewust was van de schending van deze bepaling.

In dit verband riep Fluvius een volgende argument op tijdens de hoorzitting, met name de automatische koppeling en de gevolgen ervan bij een gebrek aan overgangstermijn. Fluvius geeft aan dat deze bepaling is geschreven om te anticiperen op de toekomst en om te frequente updates te vermijden. Verder geeft Fluvius aan dat deze automatische koppeling aan de regelgeving bij aanpassingen van de wetgeving zonder overgangsmaatregelen of redelijke termijn voor implementatie, bij het in voege treden van nieuwe verplichtingen onmiddellijk aanleiding geeft tot een non-compliance en leidt tot ad hoc oplossingen buiten de daarvoor voorziene structuren met extra druk op de markt en aanzienlijk lagere efficiëntie van ontwikkelingen. Verder stelt Fluvius dat de verwachtingen van stakeholders niet altijd overeenstemmen met de praktische mogelijkheden van de realisaties en dat er nood is aan voorafgaandelijk overleg om de prioriteiten te bepalen en realistische overgangstermijnen te specificeren.

In casu geeft Fluvius mee dat het hier om een aanpassing op korte termijn zou gaan en dat de wijziging een bijkomende dienst definieert die moet worden aangeboden. Fluvius stelt dat de invoering van een nieuwe dienst het doorlopen van een proces noodzakelijk maakt, met name het opstellen van een definitie in overleg met de marktpartijen, goedkeuring door de VREG,

implementatie, testing en marktintegratie) en dat een overgangstermijn steeds noodzakelijk zal zijn.

De VREG begrijpt dat aan het implementeren van een nieuwe markt geïntegreerde dienst een aantal stappen vooraf gaan, maar stelt ook vast dat Fluvius op vandaag nog geen stappen heeft gezet voor de implementatie van deze nieuwe dienst. Hoewel er geen overgangstermijn werd voorzien m.b.t. de verplichting opgenomen in art. 3.2.18, 4°, c Energiebesluit, trad deze wel al in werking op 1 april 2022 en kwamen de eerste signalen m.b.t. deze nieuwe verplichting er reeds eind 2021³.

3.3. Beperkte invulling van dienstenaanbod en invulling via workarounds

Fluvius geeft verder aan dat artikel 4.2.11 TRDG en meer bepaald de door VREG aangehaalde §5 van deze bepaling, zijn herkomst in het TRDE van 2019 vindt met als aanleiding het ondersteunen van zuivere/beperkte vermarkting. Fluvius verwijst naar onderstaande passage uit bijlage II van beslissing 2019-60 van de VREG⁴ en stelt dat de VREG hier zelf aangeeft dat de aangeboden diensten initieel beperkt kunnen zijn en via workaroud ingevuld kunnen worden.

De term “dienstencatalogus” wordt sterk geassocieerd met het project MIG 6 en wordt daarom verlaten. De VREG onderschrijft echter wel de logica dat op het toegangspunt met meerdere allocatiepunten combinaties van meetgegevens zullen gemaakt moeten worden voor de allocatie, reconciliatie en facturatie. In principe kunnen deze meteen ingaan, met dien verstande dat de aangeboden diensten op dit moment zeer beperkt zijn. Het Besluit digitale meters legt op dat vanaf 1 januari 2021 een prosumant moet kunnen kiezen om zijn injectie te vermarkten. De VREG verduidelijkt daarom in deze versie van het TRDE dat het in ieder geval verplicht is voor de elektriciteitsdistributienetbeheerder om die diensten aan te bieden op het toegangspunt die door het Energiedecreet of -besluit worden geëist (39) . Daaruit volgt dat bepaalde toegangspunten vanaf 1 januari 2021 twee allocatiepunten (één voor afname en één voor injectie) zullen moeten onderscheiden. Dit hoeft niet noodzakelijk te werken volgens de logica van MIG6 (HP/SDP), maar moet wel de twee volumes kunnen toewijzen aan twee verschillende toegangshouders. Er dient ook een bepaalde koppeling van beide allocatiepunten te bestaan.

De VREG stelt in die passage inderdaad dat de diensten initieel beperkt kunnen zijn. Het dienstenaanbod zal moeten worden uitgebreid, naarmate nieuwe verplichtingen t.a.v. de marktpartijen worden opgelegd. Hieruit volgt volgens de VREG echter niet dat bepaalde diensten al dan niet via een workaroud ingevuld zouden kunnen worden. De VREG doet hier in de aangehaalde passage geen uitspraak over.

Dit argument doet geen afbreuk aan de niet-naleving van de hoger aangehaalde bepaling zoals omschreven in de ingebrekestelling.

3.4. Formulering artikel 3.2.18,4°, c Energiebesluit

Ten slotte, geeft Fluvius ook mee dat artikel 3.2.18,4°, c Energiebesluit beter een voorbehoud zou maken betreffende de beschikbaarheid van de meetgegevens. Fluvius verduidelijkt dat de

³ Supra 4, vn. 2. Tijdens de ministerraad van 17 december 2021 wijzigde de Vlaamse Regering een derde keer principieel Titel V van haar Energiebesluit, waarbij de mogelijkheid om maandelijks een factuur te krijgen werd ingeschreven.

⁴ BESL-2019-60 De goedkeuring van het technisch reglement distributie elektriciteit in het Vlaamse Gewest van 23 september 2019. (<https://www.vreg.be/nl/document/besl-2019-60>)

automatische koppeling van de verplichting tot maandfacturatie aan het hebben van een digitale meter problematisch zou zijn omdat het hebben van een digitale meter niet steeds impliceert dat gemeten maandwaarden beschikbaar zijn, zodat minstens 'indien beschikbaar' zou moeten toegevoegd worden.

De VREG noteert deze bezorgdheid, maar het behoort niet tot de bevoegdheden van de VREG om de wijze waarop de verplichting tot maandfacturatie in het Energiebesluit werd opgenomen, te wijzigen en daarenboven wijzigt dit niets aan de situatie dat Fluvius op vandaag deze dienst, wat gas betreft, niet aanbiedt aan toegangshouders.

3.5. Voorgestelde korte- en langetermijnoplossing

Tijdens de hoorzitting stelt Fluvius een korte en een lange termijn oplossing voor.

De VREG verwelkomt deze oplossingen, maar dit wijzigt niets aan de vaststelling dat de dienst maandelijks facturatie voor eindafnemers van aardgas met een digitale meter op dit moment niet aan de toegangshouders aangeboden wordt. Bovendien moeten deze oplossingspistes besproken worden met de leveranciers omdat de verplichting inzake maandfacturatie finaal aan hen wordt opgelegd.

3.6. Conclusie

Om alle onder hoofdingen 3.1 tot en met 3.5 vermelde redenen, komt de VREG tot de conclusie dat de niet-naleving door DNB van het artikel 4.1.8/2, 7° Energiedecreet evenals het artikel 4.2.11 §5 TRDG samen gelezen met artikel 3.2.18, 4°, c Energiebesluit, aanwezig blijft.

Zoals vermeld, remediëren de voorgestelde oplossingen op vandaag niet de niet-naleving van de hierboven vermelde bepalingen.

Het Energiedecreet voorziet niet in een specifieke administratieve sanctie voor de niet-naleving van de vermelde artikelen, dus de VREG moet zich beroepen op art. 13.3.2 Energiedecreet, wil hij handhavend optreden.

Art. 13.3.2 Energiedecreet verschaft de VREG een appreciatiebevoegdheid. Deze is tweeledig. In eerste instantie is het aan de VREG om te beslissen al dan niet een administratieve geldboete op te leggen. Beslist hij daar daadwerkelijk toe, dan dient de VREG nog de hoogte van deze administratieve geldboete te bepalen, binnen de vork aangegeven in art. 13.3.2 Energiedecreet (met minimumbedrag en maximumbedragen).

De VREG zorgt er ook voor dat er in deze gevallen geen kennelijke wanverhouding bestaat tussen de feiten die aan de administratieve boete ten grondslag ligt en de administratieve boete die op grond van die feiten wordt opgelegd.

De redenen vermeld onder hoofdingen 3.1 tot en met 3.5 van deze beslissing, rechtvaardigen volgens de VREG in afdoende mate de beslissing om over te gaan tot het opleggen van een administratieve geldboete aan DNB, conform art. 13.3.2 Energiedecreet, omwille van de niet-naleving van het artikel 4.1.8/2, 7° Energiedecreet evenals het artikel 4.2.11 §5 van het TRDG samen gelezen met artikel 3.2.18, 4°, c Energiebesluit.

4. Modaliteiten administratieve geldboete

Bij het bepalen van de concrete modaliteiten van een administratieve geldboete, te weten: de hoogte ervan, neemt de VREG de relevante bepalingen in het Energiedecreet in acht.

Art. 13.3.1, §2 geeft, naast de concrete minimum- en maximumbedragen in art. 13.3.2 Energiedecreet, in het algemeen de grens van de appreciatiebevoegdheid van de VREG weer bij het bepalen van de hoogte van de administratieve geldboete:

[...] De VREG zorgt ervoor dat er in deze gevallen geen kennelijke wanverhouding bestaat tussen de feiten die aan de administratieve boete ten grondslag ligt en de administratieve boete die op grond van die feiten wordt opgelegd.

Wat betreft de **aard en de ernst van de feiten** die ten grondslag liggen aan deze beslissing tot oplegging van administratieve boete, zijnde de blijvende niet-naleving van het artikel 4.1.8/2, 7° Energiedecreet evenals het artikel 4.2.11 §5 van het TRDG samen gelezen met artikel 3.2.18, 4°, c Energiebesluit, wil de VREG nog specifiek wijzen op het volgende.

Er kunnen twee gevolgen van deze niet-naleving worden onderscheiden.

Ten eerste is er een impact op de eindafrekening van de afnemers. Door afnemers niet in staat te stellen voor maandfacturatie te kiezen, gebeurt de eindfacturatie altijd op basis van een jaarvolume dat via een kunstmatig profiel (RLP) verdeeld wordt over de tijd en over de verschillende tariefperiodes, zoals bij een klassieke meter. Hierdoor kan het zijn dat klanten met een digitale gasmeter niet correct vergoed worden voor gerealiseerde energiebesparingen. De energiebesparingen die ze realiseren in maanden met relatief hogere energieprijzen, zien ze niet correct weerspiegeld in hun afrekening. Dit kan klanten ontmoedigen om bewust met hun verbruik om te gaan.

Nochtans stelt een digitale meter veel meer meetgegevens (met een fijne granulariteit) ter beschikking van de distributienetbeheerders. Bij maandfacturatie zouden deze meetgegevens wél gebruikt moeten worden en zou de maandelijkse afrekening op basis van de werkelijk gemeten maandvolumes gebeuren (zoals vandaag al het geval is voor elektriciteit). Het aanbieden van maandfacturatie kan dus ervoor zorgen dat klanten een grotere en onmiddellijke stimulans krijgen om energie te besparen, zeker bij hoge aardgasprijzen.

Ten tweede is er de financiële onzekerheid waaraan aardgasafnemers worden blootgesteld in tijden van hoge aardgasprijzen wanneer de positie van aardgasleveranciers onder druk komt te staan. Door geen maandfacturatie te faciliteren, worden afnemers gedwongen om voorschotfacturen te betalen aan hun leverancier. Deze voorschotfacturen zijn onder andere gebaseerd op het historisch verbruik en dit komt niet noodzakelijk overeen met het werkelijk verbruikte volume. Pas bij de jaarafrekening wordt deze situatie rechtgezet. Echter, wanneer een leverancier zijn activiteiten moet stopzetten (bv. door faillissement) kan het gebeuren dat afnemers hun reeds betaalde voorschotten verloren zien gaan. Bij maandfacturatie is dit risico er niet aangezien iedere maand het werkelijk verbruikt volume wordt afgerekend.

Art. 13.3.2 Energiedecreet houdt bij het begrenzen van de hoogte van de boete ook rekening met de **omvang van de activiteiten** van de overtreder op de Vlaamse Energiemarkt (met name de omzet tijdens het laatste afgelopen boekjaar). Deze maatstaf is dus in ieder geval ook pertinent om een redelijke hoogte van de boete te bepalen. Het op dit moment laatst beschikbare afgesloten boekjaar komt overeen met het kalenderjaar 2020. Hieronder wordt een overzicht opgenomen van de omzetcijfers van de verschillende Vlaamse gasdistributienetbeheerders. Ook de omzet van DNB werd hierin opgenomen.

Tabel 1: Omzet van de Vlaamse DNB's voor boekjaar 2020 (enkel gas)

DNB	Omzet
Fluvius Antwerpen	€ 77.866.683,93
Fluvius Limburg	€ 56.106.747,17
Fluvius West	€ 14.344.650,30
Gaselwest	€ 79.714.159,16
Imewo	€ 91.477.470,37
Intergem	€ 41.888.431,46
Iveka	€ 31.136.435,33
Iverlek	€ 87.875.309,52
Sibelgas	€ 11.706.440,43

De VREG beslist om DNB een boete op te leggen van 1 euro per geïnstalleerde digitale aardgasmeter.

Elke eindafnemer die op 1 april 2022 reeds over een digitale meter voor aardgas beschikte, diende in de mogelijkheid te zijn om een maandelijkse facturatie aan te vragen bij zijn leverancier die op zijn beurt diende te beschikken over de nodige gegevens van DNB. De VREG acht het daarom redelijk dat DNB een geldboete wordt opgelegd evenredig aan het aantal gemiste kansen van eindafnemers om dit te vragen. De VREG acht het dan ook redelijk om forfaitair een administratieve geldboete van 1 euro per toegangspunt waar een digitale meter voor aardgas aan verbonden is op te leggen.

De boete wordt gekoppeld aan het aantal geïnstalleerde digitale gasmeters per DNB om rekening te houden met de positie die DNB inneemt in het landschap van de gasdistributienetbeheerders in Vlaanderen. De VREG ontving via mail dd. 28 juni 2022 van Fluvius volgende cijfers⁵ met betrekking tot het aantal geïnstalleerde digitale gasmeters op 30 mei 2022.

Tabel 2: Het aantal digitale gasmeters op 30 mei 2022

DNB	Aantal digitale gasmeters
Fluvius Antwerpen	133.081
Fluvius Limburg	117.175
Fluvius West	14.719
Gaselwest	69.642
Imewo	128.054
Intergem	76.511
Iveka	39.236
Iverlek	118.086
Sibelgas	11.362
Niet gekend	551

Deze administratieve boete wordt, behalve aan DNB, ook aan de acht andere Vlaamse aardgasdistributienetbeheerders opgelegd. Zij hebben immers de implementatie van

⁵ De 551 digitale meters, waarbij de DNB niet gekend is, komt voort uit het feit dat voor deze installaties de dossiers nog niet volledig administratief zijn afgesloten.

marktprocessen allemaal aan Fluvius uitbesteed en hebben zodus allemaal de dienst inzake maandfacturatie voor eindafnemer van aardgas met een digitale meter op dezelfde wijze niet geïmplementeerd.

Voor DNB komt men dan aan een administratieve geldboete van 39.236 euro.

Het bedrag lijkt, relatief gezien, eerder laag in de context van de activiteiten van DNB in de gasmarkt in zijn geheel (cf. de omzet vermeld hierboven). De VREG is echter van mening dat de administratieve boete de ernst weerspiegelt die de VREG toedicht aan de beperkingen die de toegangshouders en de eindafnemers van aardgas door de niet-naleving worden opgelegd. In het licht van de huidige energiecrisis wenst de VREG er wel bij DNB op aan te dringen om zo snel als mogelijk werk te maken van een markt gedragen oplossing.

Al het bovenstaande in acht genomen, staat volgens de VREG de boete die in deze beslissing wordt opgelegd, in verhouding met de feiten die eraan ten grondslag liggen. Tevens zal het totale boetebedrag het –in art. 13.3.2 Energiedecreet voorziene – plafond niet overschrijden. Dat wil zeggen dat het totale boetebedrag nooit hoger zal zijn dan 5.000.000 euro of 3% van de omzet die de betrokken overtreder heeft gerealiseerd op de Vlaamse energiemarkt tijdens het laatste afgelopen boekjaar, als dit laatste bedrag lager is.

5. Modaliteiten betaling administratieve geldboete

Zoals gemotiveerd onder de voorgaande hoofding, wordt een administratieve geldboete opgelegd.

Concreet houdt dit in dat een vorderingsdocument aan DNB verstuurd zal worden, met alle benodigde gegevens voor de betaling van de geldboete.

Na ontvangst van het vorderingsdocument door DNB, moet het daarin vermelde boetebedrag binnen een termijn van zestig kalenderdagen volledig betaald worden. Bij gebreke aan een tijdige betaling van dit bedrag, zal worden overgegaan tot gedwongen invordering, conform art. 13.3.1, §6 Energiedecreet.

6. Beroepsmogelijkheid

Indien DNB een bezwaar heeft tegen de boete die middels deze beslissing wordt opgelegd, dan kan, conform artikel 13.3.1, §4 Energiedecreet, binnen een vervaltijd van zestig dagen vanaf de kennisgeving van de aangetekende brief waarmee deze beslissing aan DNB wordt gecommuniceerd een beroep worden ingesteld bij de Raad van State. Dit ofwel per post aangetekend verzonden naar de griffie van de Raad van State, Wetenschapstraat 33 te 1040 Brussel, ofwel ingediend volgens de elektronische procedure.

Het instellen van een beroep bij de Raad van State heeft geen schorsende werking, zodat de betalingstermijn blijft lopen en ook hangende het beroep kan worden uitgevoerd. Het staat echter vrij om, conform art. 17 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State een vordering tot schorsing in te dienen. Dit kan ofwel onmiddellijk bij het instellen van het beroep, ofwel in een later verzoekschrift voordat het auditoraatsverslag wordt neergelegd.

Beschikkend gedeelte

De VREG beslist:

Artikel 1. de blijvende niet-naleving van artikelen 4.1.8/2, 7° Energiedecreet evenals artikel 4.2.11 §5 van het TRDG samen gelezen met art. 3.2.18, 4°, c Energiebesluit door de opdrachthoudende vereniging IVEKA, zoals reeds vastgesteld in de ingebrekestelling van 2 juni 2022, te beboeten met een administratieve geldboete zoals bepaald onder artikel 2 van deze beslissing.

Artikel 2. een administratieve geldboete op te leggen aan de opdrachthoudende vereniging IVEKA van € 39.236.

Voor de VREG,

Sint-Joost-ten-Node,

Pieterjan Renier
Algemeen Directeur

Bijlagen:

1. Verslag van de hoorzitting d.d. 24 juni 2022
2. PowerPointpresentatie Fluvius bij de hoorzitting d.d. 24 juni 2022